

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Cdo/290/2021
Identifikačné číslo spisu:	5618202739
Dátum vydania rozhodnutia:	29.09.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Nora Halmová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:5618202739.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu T. P., bývajúceho v P., P. XXXX/X, zastúpeného JUDr. Miloslavom Hrickom, advokátom so sídlom v Liptovskom Mikuláši, Ulica 1. mája 709, proti žalovanej Slovenská republika, za ktorú koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Račianska 11, v konaní o náhradu škody a náhradu nemajetkovej ujmy, vedenom na Okresnom súde Liptovský Mikuláš pod sp. zn. 11C/25/2018, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 19. mája 2021 č. k. 5Co/1/2021-472, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaná nemá nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Liptovský Mikuláš (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) vo veci rozhodol rozsudkom zo 17. septembra 2019, sp. zn. 11C/25/2018-302 tak, že žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu škody vo výške 15.141,70 eura spolu s 5 % ročným úrokom z omeškania zo sumy 15.141,70 eura od 1. októbra 2018 do zaplatenia a nahradiť nemajetkovú ujmu vo výške 9.500,- eur spolu s 5 % ročným úrokom z omeškania zo sumy 9 500,- eur od 1. októbra 2018 do zaplatenia. (výrok I.) V časti o zaplatenie sumy 60,79 eura súd konanie zastavil (výrok II.) a v zostávajúcej časti žalobu zamietol (výrok III.). Žalovanej nepriznal náhradu trov konania (výrok IV.). Vo svojom odôvodnení uviedol, že pokiaľ išlo o ušlý zisk, žalobca v konaní hodnoverne nepreukázal, že v dôsledku nástupu na výkon trestu odňatia slobody mu ušiel zisk v uplatnenej výške 36.400,- eur. Súd sa stotožnil s námietkou žalovanej, že čestné vyhlásenia konateľov obchodných spoločností, pre ktoré mal žalobca vykonať dojednané práce, nepreukazovali skutočnú výšku ušlého zisku. Aj keď súd na základe vykonaného dokazovania nemal pochybnosti o tom, že žalobca pred nástupom na výkon trestu dôvodne očakával zväčšenie svojho majetku, čo potvrdila aj výpoveď svedkov F. P. a predovšetkým R. Y. a S. P., v konaní nebolo preukázané, že vykonaním zákaziek žalobcom mal reálne dôjsť k tvrdenému majetkovému prospechu. Vychádzajúc z listinných dôkazov predložených žalobcom pred pojednávaním súd priznal žalobcovi náhradu ušlého zisku vo výške 6.910,67 eura, keď len v tejto výške žalobca uniesol dôkazné bremeno. Žalobca preukázal, že v súvislosti s výstavbou hausbótu bola obchodnej

spoločnosti SHIPTECH s. r. o. faktúrou č. 4-2/SH/2014, splatnou 13. októbra 2014 vyfakturovaná suma 2.744,- eur za vykonané práce na úprave hausbótu a faktúrou č. FV18/15 splatnou 15. mája 2015 vyfakturovaná suma 4.166,67 eura za vyhotovenie podlahy, rekonštrukčné práce a nátery a ostatné práce podľa rozpisu vykonaných prác. Ostatné listinné dôkazy predložené žalobcom preukazovali cenu za zhotovenie a dodanie oceľového pontónu, výrobu oceľového skeletu hausbótu a za dodanie vodnej a sanitárnej sústavy na hausbóte, pričom žalobca netvrdil ani nepreukázal, že by pre obchodnú spoločnosť zabezpečil aj dodanie týchto častí hausbótu. Pokiaľ išlo o ušlý zisk v nadväznosti na plánované práce pre obchodnú spoločnosť Good Lunch s. r. o., žalobca okrem čestného vyhlásenia konateľa nepredložil v konaní žiadny dôkaz preukazujúci jeho tvrdenia. Na tomto mieste súd poukázal súd na to, že svedok S. P. pritom uviedol, že pokiaľ ide o práce na prevádzke v nákupnom centre, mal ich zaevidované v účtovníctve a bolo možné ich dohľadať. O nároku na náhradu trov rozhodol podľa ustanovenia § 257 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) a žalovanej, ktorej úspech v konaní predstavoval 46 %, ich náhradu nepriznal.

2. Krajský súd v Žiline (ďalej len „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) rozsudkom z 21. júla 2020, sp. zn. 5Co/4/2020-369 spolu s opravným uznesením č. k. 5Co/1/2021-459 rozhodol tak, že vo výroku III., ktorým bola v zostávajúcej časti žaloba zamietnutá, rozsudok potvrdil (výrok I.). Vo výroku I., ktorým súd prvej inštancie rozhodol, že žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi náhradu škody vo výške 15.141,70 eur spolu s 5 % ročným úrokom z omeškania zo sumy 15.141,70 eur od 1. októbra 2018 do zaplatenia a 5 % ročným úrokom z omeškania zo sumy 9.500,- eur od 1. októbra 2018 do zaplatenia a vo výroku IV. o náhrade trov konania rozsudok zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (výrok II.). Výrok II. zostal nedotknutý (výrok III.) a žiadnej zo strán nepriznal nárok na odvolacie konanie (výrok IV.). Odvolací súd uviedol, že podľa listinných dôkazov predložených žalobcom okresný súd správne priznal náhradu ušlého zisku vo výške 6.910,67 eur. Odvolací súd mal za to, že žalobca v tejto výške uniesol dôkazné bremeno a preukázal odôvodnenosť nároku. Žalobca preukázal, že v súvislosti s výstavbou hausbótu bola obchodnej spoločnosti SHIPTECH s. r. o. faktúrou č. 4-2/SH/2014, splatnou 13. októbra 2014 vyfakturovaná suma 2.744 eur za vykonané práce na úprave hausbótu a faktúrou č. FV18/15 splatnou 15. mája 2015 vyfakturovaná suma 4.166,67 eur za vyhotovenie podlahy, rekonštrukčné práce a nátery a ostatné práce podľa rozpisu vykonaných prác. Ostatné listinné dôkazy preukazovali cenu za zhotovenie a dodanie oceľového pontónu, výrobu oceľového skeletu hausbótu a za dodanie vodnej a sanitárnej sústavy na hausbóte, pričom žalobca netvrdil ani nepreukázal, že by pre obchodnú spoločnosť zabezpečil aj dodanie týchto častí hausbótu. Uvedené bolo tiež preukázané výsluchom svedka Y., konateľa spoločnosti SHIPTECH s. r. o. a jeho čestným vyhlásením. Z výsluchu svedka Y. tiež vyplynulo, že žalobca by realizoval celú zákazku. Aj ak by ho SHIPTECH s. r. o. použila ako subdodávateľa, tak by tiež vystavila faktúru sama, bez ohľadu na to, kto práce reálne vykonal. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol podľa ustanovenia § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods.1 CSP. Vzhľadom na úspech resp. neúspech oboch strán bol približne rovnaký, žiadnej zo strán nepriznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

3. Okresný súd v poradí druhým rozsudkom z 22. septembra 2020, č. k. 11C/25/2018-419 zaviazal žalovanú k povinnosti zaplatiť žalobcovi nárok na náhradu škody vo výške 14.556,31 eur spolu s 5 % úrokom z omeškania od 1. októbra 2018 do zaplatenia a nahradiť nemajetkovú ujmu vo výške 9.500,- eur. Ak žalovaná v súdom určenej lehote nenahradí žalobcovi nemajetkovú ujmu, patrí žalobcovi aj 5 % úrok z omeškania zo sumy 9.500,- eur od uplynutia lehoty na plnenie do zaplatenia (výrok I.). V zostávajúcej časti (nároku na náhradu trov obhajoby v trestnom konaní) žalobu ako nedôvodnú zamietol (výrok II.). V zmysle § 257 CSP prihliadol na okolnosti prejednávanej veci a úspešnejšej žalovanej nárok na náhradu trov konania nepriznal (výrok III.). Vychádzal zo skutkového zistenia, že žalobcovi za skutok - zločin lúpeže spáchaného formou spolupáchateľstva, pre ktorý uznesením Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Liptovskom Mikuláši zo dňa 30. novembra 2007 ČVS:ORP-306-JP-2007 bolo začaté voči nemu trestné stíhanie, v dôsledku ktorého na základe rozsudku Okresného súdu Liptovský Mikuláš zo dňa 27. februára 2014 sp. zn. 1T/128/2009 vykonával trest odňatia slobody od 18. septembra 2014 do 27. apríla 2015, bol rozsudkom Okresného súdu Liptovský Mikuláš z 3. februára 2017 sp. zn. 1T/128/2009 oslobodený spod obžaloby, zakladá nárok na náhradu škody voči štátu. Pokiaľ došlo k oslobodeniu spod obžaloby, treba vychádzať z toho, že obžalovaný čin nespáchal a

uznesenie o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia by bolo potrebné považovať za nezákonné rozhodnutie. Aj z ustálenej judikatúry vyplýva, že nárok na náhradu škody spôsobenej začatím trestného stíhania sa posudzuje ako nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, pričom rozhodujúcim meradlom zákonnosti začatia trestného stíhania je jeho neskorší výsledok. Pri rozhodovaní o nároku žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy vychádzal z podmienok § 12 ods. 2 zákona č. 274/2017 Z. z. a považoval za primeranú formu zadostučinienia sumu 9.500,- eur, teda jednu polovicu náhrady nemajetkovej ujmy, ktorú právny poriadok priznáva obetiam trestných činov s následkom smrti. Žalobcovi priznal ďalej nárok na náhradu škody titulom ušlého zisku vo výške 6.910,67 eur, ktorého výška bola ustálená odvolacím súdom, na základe jeho predchádzajúceho rozhodnutia vo veci. Za dôvodne uplatnený považoval aj nárok na zaplatenie náhrady škody titulom trov obhajoby v celkovej výške 7.645,64 eur. Za zastupovanie žalobcu právnym zástupcom JUDr. Milanom Cívikom v trestnom konaní, vychádzajúc z vyúčtovania trov z 22. októbra 2010, považoval za dôvodne uplatnené trovy obhajoby vo výške 6.253,95 eur. Za zastupovanie žalobcu v trestnom konaní obhajcom JUDr. Miloslavom Hrickom, považoval za dôvodne uplatnené trovy obhajoby vo výške 741,69 eur a v ostatnej časti (do výšky 900 eur uplatnených trov) žalobu považoval v uvedenej časti za nedôvodnú. Za zastupovanie žalobcu obhajcom JUDr. Bachanom v obnove konania považoval za dôvodne uplatnené trovy obhajoby vo výške 650,- eur. Preto v prevyšujúcej časti žalobu na náhradu škody titulom trov obhajoby (nad rozsah priznanej sumy 7.645,64 eur) ako nedôvodnú zamietol. O nároku na náhradu trov rozhodol podľa ustanovenia § 257 CSP a žalovanej náhradu trov nepriznal.

4. Krajský súd na odvolanie žalovaného v poradí druhým rozsudkom z 19. mája 2021 sp. zn. 5Co/1/2021-472 napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v časti výroku I., v ktorej zaviazal žalovaného k povinnosti zaplatiť žalobcovi nemajetkovú ujmu vo výške 9.500,- eur zrušil; v časti výroku I., v ktorej zaviazal žalovaného k povinnosti zaplatiť žalobcovi náhradu škody titulom ušlého zisku vo výške 6.910,67 eur spolu s 5 % úrokom z omeškania zo sumy 6.910,67 eur od 1. októbra 2018 do zaplatenia, zmenil tak, že v tejto časti žalobu zamietol; v časti výroku I., v ktorej zaviazal žalovaného k povinnosti zaplatiť žalobcovi náhradu škody titulom trov obhajoby v trestnom konaní vo výške 7.645,64 eur spolu s 5 % úrokom z omeškania zo sumy 7.645,64 eur od 1. októbra 2018 do zaplatenia zmenil tak, že žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 2.993,66 eur spolu s 5 % úrokom z omeškania zo sumy 2.993,66 eur od 1. októbra 2018 do zaplatenia a vo zvyšnej časti žalobu zamietol; v časti výroku I., v ktorej žalobcovi priznal 5 % úrok z omeškania zo sumy 9.500,- eur od uplynutia lehoty na plnenie do zaplatenia, zmenil tak, že žalobu v tejto časti zamietol; vo výroku II. zostal nedotknutý; žalovanému priznal proti žalobcovi nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. Svoje rozhodnutie na základe výsledkov zopakovaného vykonaného dokazovania odôvodnil tým, že žalobca na základe tvrdených skutkových okolností a dôkaznej iniciatívy v konaní, existenciu ušlého zisku nepreukázal. V tomto smere zo strany žalobcu už v žalobe absentovali skutkové tvrdenia o tom, či už v minulosti existoval medzi ním (či už fyzickou alebo právnickou osobou) a obchodnou spoločnosťou SHIPTECH s.r.o., prípadne spoločnosťou SINAMA s.r.o. pred nástupom žalobcu do výkonu trestu odňatia slobody akýkoľvek zmluvný vzťah zakladajúci nárok na zmluvnú odmenu, o aké práce a za akú odmenu mal tieto žalobca uskutočňovať (ak by do výkonu trestu odňatia slobody nenastúpil), či by tieto práce vykonával ako subdodávateľ, prípadne ako dodávateľ a v akej výške, od koho, by si za vykonané práce účtoval. Nejasne v tomto vyznela aj samotná výpoveď žalobcu na pojednávaní konanom dňa 21. mája 2019, ktorý uvádzal spôsob dojednávania odmeny najskôr na základe ústnej dohody, že mal byť odmeňovaný na základe hodinovej odmeny, tak ako účtoval hodiny, že „ak mal robiť nejaké špeciálne roboty, tak za tieto ho odmeňovali samostatne“. Podľa svedeckej výpovede S. R. Y., ktorý mal potvrdzovať tvrdené skutočnosti, takáto komunikácia mala prebehnúť prostredníctvom emailu, ktorá však žalobcom súdu prvej inštancie predložená nebola. Ani svedok S. P. konkrétnu dohodu o prácach a o výške odmeny nepotvrdil, odvolal sa na listinné dôkazy, ktoré existujú, ktoré však súdu prvej inštancie predložené neboli. Na základe takýchto skutkových tvrdení žalobcu nebolo možné ustáliť ani právny vzťah, na základe ktorých by mal žalobca pre všetky v žalobe a v konaní uvádzané spoločnosti práce vykonávať a odvodzovanie nároku na náhradu ušlého zisku, keď si spoločnosti SHIPTECH s.r.o., SINAMA s.r.o., Good Lunch s.r.o., NERO s.r.o. a ďalšie si navzájom účtovali peňažné sumy (v niektorých prípadoch ako dodávateľ a aj odberateľ) bolo len fikciou, u ktorých uvádzané sumy (v faktúrach) nebolo možné v žiadnom prípade stotožniť s uplatnenou sumou na zaplatenie ušlého zisku na základe podanej žaloby

žalobcom. Na základe takto zisteného stavu odvolací súd dospel k záveru, že žalobca v konaní pred súdom prvej inštancie nepreukázal existenciu takých skutkových okolností, ktoré by mohli viesť k záveru, že ušlý zisk, ktorého sa v konaní domáhal, bolo by dôvodné priznať; pre nepreukázanie jeho existencie, rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti podľa § 388 CSP zmenil a nárok žalobcu na zaplatenie sumy 6.910,67 eur zamietol. Nárok na náhradu trov celého konania priznal žalovanému v plnej výške.

5. Proti rozsudku odvolacieho súdu, druhému výroku v poradí, podal žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie, ktorého prípustnosť a dôvodnosť vyvodzoval z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP a ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ CSP. Namietal porušenie práva na spravodlivý proces tým, že sa od svojho skoršieho právneho názoru odchyľil a pre žalobcu išlo o prekvapivé rozhodnutie, ktoré mu znemožnilo argumentovať v neprospech zmeny právneho názoru. Svoj odklon od predchádzajúceho právneho názoru odvolací súd nedostatočne odôvodnil. Právna otázka, ktorá bola pre rozhodnutie odvolacieho súdu podstatná, a ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu nebola vyriešená je otázka, či je odvolací súd viazaný vlastným právnym názorom, ktorý vyslovil v skoršom rozhodnutí, ak nedošlo k zmene skutkového stavu a dôkaznej situácie. Odvolací súd postupoval, ako keby svojim predchádzajúcim právnym názorom viazaný nebol. V odôvodnení sa len okrajovo vyjadril k odôvodneniu okresného súdu v tejto veci, že odkaz okresného súdu na právny názor odvolacieho súdu nezodpovedá podmienkam § 220 CSP. A to napriek tomu, že po prvom rozhodnutí odvolacieho súdu vo vzťahu k nároku žalobcu na náhradu ušlého zisku nedošlo k zmene skutkového stavu ani dôkaznej situácie. Podľa dovolateľa mala byť sporná otázka vyriešená tak, ak nedôjde k zmene skutkového stavu a dôkaznej situácie, je odvolací súd svojim predchádzajúcim právnym názorom viazaný, pretože v opačnom prípade dochádza k porušeniu základných princípov civilného konania vyslovených v čl. 2 CSP. Navrhol aby dovolací súd rozsudok krajského súdu v jeho druhom výroku v poradí zrušil.

6. Žalovaná sa k podanému dovolaniu vyjadrila a navrhla, aby dovolanie žalobcu proti druhému výroku rozsudku krajského súdu z dôvodu § 447 písm. c/ a f/ CSP ako procesne neprípustné odmietol alternatívne v prípade jeho prijatia a prejednávania veci v zmysle § 448 CSP ako nedôvodné zamietol.

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) najskôr skúmal či je prípustné dovolanie žalobcu a po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

8. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

9. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

10. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je

dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

11. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

12. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

13. Žalovaný vyvodzujúc z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP namietal porušenie práva na spravodlivý proces tým, že sa od svojho skoršieho právneho názoru odchýlil a pre žalobcu išlo o prekvapivé rozhodnutie, ktoré mu znemožnilo argumentovať v neprospech zmeny právneho názoru. Svoj odklon od predchádzajúceho právneho názoru odvolací súd nedostatočne odôvodnil.

14. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestranom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky (I. ÚS 26/94), v ktorom sa uplatnia všetky zásady súdneho rozhodovania v súlade so zákonmi a pri aplikácii ústavných princípov. Pod porušením práva na spravodlivý proces (vo všeobecnosti) treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov.

15. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie vo veci (I. ÚS 46/05). Z uvedeného potom vyplýva, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ CSP môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu (porov. I. ÚS 105/06, III. ÚS 330/2013, či 4Cdo/3/2019, 8Cdo/152/2018, bod 26, 5Cdo/57/2019, bod 9, 10) alebo prekvapivosťou rozhodnutia vtedy, keď odvolací súd vydá rozhodnutie, ktoré nebolo možné na základe zisteného skutkového stavu veci predvídať, čím bola účastníkovi odňatá možnosť právne a skutkovo argumentovať vo vzťahu k otázke, ktorá sa s ohľadom na právny názor odvolacieho súdu javila ako významná pre jeho rozhodnutie, či rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.).

16. Dovolací súd zdôrazňuje, že pri posudzovaní splnenia požiadaviek na riadne odôvodnenie rozhodnutia, správnosť právnych záverov, ku ktorým súdy dospeli, nie je právne relevantná, lebo prípadne nesprávne právne posúdenie veci prípustnosť dovolania nezakladá. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06).

17. Dovolací súd považuje za potrebné poznamenať, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou sporu, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, stačí na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03). Súd v opravnom konaní nemusí dať odpoveď na všetky námietky uvedené v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú (podľa názoru súdu) podstatný význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktoré je predmetom preskúmania v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05).

18. Dovolací súd konštatuje, že odôvodnenie napadnutého rozsudku odvolacieho súdu obsahuje náležité vysvetlenie dôvodov, na ktorých odvolací súd založil svoje rozhodnutie a jeho postup bol v súlade s § 387 ods. 1 a 2 CSP. Odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia jasne a presvedčivo uviedol, z akého dôvodu nepriznal náhradu ušlého zisku vo výške 6.910,67 eur. Jeho rozhodnutie teda nemožno považovať za nedostatočne odôvodnené iba preto, že nie je odôvodnené podľa predstáv dovolateľa.

19. Dovolací súd po preskúmaní veci dospel k záveru, že rozhodnutie odvolacieho súdu zodpovedá vyššie uvedeným požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutí.

20. Podľa § 382 CSP ak má odvolací súd za to, že sa na vec vzťahuje ustanovenie všeobecne záväzného právneho predpisu, ktoré pri doterajšom rozhodovaní veci nebolo použité a je pre rozhodnutie veci rozhodujúce, vyzve strany, aby sa k možnému použitiu tohto ustanovenia vyjadrili.

21. Vyššie citované ustanovenie má predísť vydávaniu tzv. prekvapivých rozhodnutí, vychádza z princípu predvídateľnosti súdneho rozhodnutia, ktorý je považovaný za komponent princípu právneho štátu, osobitne princípu právnej istoty.

22. O tzv. prekvapivé rozhodnutie ide predovšetkým vtedy, ak odvolací súd založí svoje rozhodnutie vo veci na iných právnych záveroch ako súd prvej inštancie, za súčasného naplnenia tej okolnosti, že proti týmto iným (odlišným) právnym záverom odvolacieho súdu, nemá strana konania možnosť vyjadrovať sa, právne argumentovať, prípadne predkladať nové dôkazy, ktoré sa z hľadiska doterajších právnych záverov súdu prvej inštancie, nejavili ako významné.

23. Dovolací súd z obsahu zápisnice z pojednávania odvolacieho súdu zo dňa 19. mája 2021 zistil, že na tomto pojednávaní predseda senátu zopakoval dokazovanie v zmysle § 204 CSP a to prečítaním listinných dôkazov. Po oboznámení a prečítaní predmetných listinných dôkazov strany sporu pripomienky k dôkazom nemali. Na výzvu senátu strany sporu udali, že vo vzťahu k uvedeným skutočnostiam právo na vyjadrenie v zmysle § 182 CSP ďalej nevyužijú. Následne bol po porade senátu vyhlásený zmeňujúci rozsudok. Ako vyplýva z dôvodov rozhodnutia odvolacieho súdu, tento inak posúdil skutkový stav zistený súdom prvej inštancie, a to ohľadne toho či existoval medzi ním (či už fyzickou alebo právnickou osobou) a obchodnou spoločnosťou SHIPTECH s.r.o., prípadne spoločnosťou SINAMA s.r.o. pred nástupom žalobcu do výkonu trestu odňatia slobody akýkoľvek zmluvný vzťah zakladajúci nárok na zmluvnú odmenu, o aké práce a za akú odmenu mal tieto žalobca uskutočňovať (ak by do výkonu trestu odňatia slobody nenastúpil), či by tieto práce vykonával ako subdodávateľ, prípadne ako dodávateľ a v akej výške, od koho, by si za vykonané práce účtoval. Nejasne v tomto vyznela aj samotná výpoveď žalobcu na pojednávaní konanom dňa 21. mája 2019, ktorý uvádzal spôsob dojednania odmeny najskôr na základe ústnej dohody, že mal byť odmeňovaný na základe hodinovej odmeny, tak ako účtoval hodiny, že „ak mal robiť nejaké špeciálne roboty, tak za tieto ho odmeňovali samostatne“. Podľa svedeckej výpovede Ing. R. Y., ktorý mal potvrdzovať tvrdené skutočnosti, takáto komunikácia mala prebehnúť prostredníctvom emailu, ktorá však žalobcom súdu prvej inštancie predložená nebola. Ani svedok S. P. konkrétnu dohodu o prácach a o výške odmeny nepotvrdil, odvolal sa na listinné dôkazy, ktoré existujú, ktoré však súdu prvej inštancie predložené neboli. Na základe takýchto skutkových tvrdení žalobcu nebolo možné ustáliť ani právny vzťah, na základe ktorých by mal žalobca pre všetky v žalobe a v konaní uvádzané spoločnosti práce vykonávať a odvodzovanie nároku na náhradu ušlého zisku, keď si spoločnosti SHIPTECH s.r.o., SINAMA s.r.o., Good Lunch s.r.o., NERO s.r.o. a ďalšie si navzájom účtovali peňažné sumy (v niektorých prípadoch ako dodávateľ a aj odberateľ) bolo len fikciou, u ktorých uvádzané sumy (vo faktúrach) nebolo možné v žiadnom prípade stotožniť s uplatnenou sumou na zaplatenie ušlého zisku na základe podanej žaloby žalobcom.

24. Za týchto okolností možno uviesť, že nakoľko krajský súd zopakoval dokazovanie (§ 383 a § 384 CSP) sám, dospel na základe ním vykonaných dôkazov k iným skutkovým zisteniam, na podklade ktorých mohol vec inak právne posúdiť, nedošlo k porušeniu práva žalobcu na spravodlivý proces podľa § 420 písm. f/ CSP a žalobcove dovolacie námietky sú v tomto smere neopodstatnené.

25. Vzhľadom na uvedené dovolací súd uzatvára, že dovolateľ neopodstatnene tvrdí, že súd mu nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ CSP). Prípustnosť jeho dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP preto nemožno vyvodiť.

26. Žalobca vyvodzujúc z ustanovenia § 421 ods.1 písm. b/ CSP uviedol právnu otázku, „či je odvolací súd viazaný vlastným právnym názorom, ktorý vyslovil v skoršom rozhodnutí, ak nedošlo k zmene skutkového stavu a dôkaznej situácie.“

27. V predmetnom prípade krajský súd zopakoval dokazovanie (§ 383 a § 384 CSP) a dospel na základe ním vykonaných dôkazov k zmene skutkového stavu a dôkaznej situácie, na podklade ktorých mohol vec inak právne posúdiť.

28. Ako už bolo uvedené, z ustanovenia § 421 ods. 1 CSP vyplýva, že otázkou relevantnou pre prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia môže byť len otázka právna (hmotnoprávna alebo procesnoprávna, ktorej vyriešenie viedlo k právnym záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu) a nie otázka skutková. Riešenie skutkovej otázky (quaestio facti) je v civilnom sporovom konaní spojené s obstarávaním skutkových poznatkov súdu v procese dokazovania; to znamená, že pri jej riešení sa súd zameriava na skutkové okolnosti významné napríklad z hľadiska toho, čo a kedy sa stalo alebo malo stať, čo (ne)urobil žalobca alebo žalovaný, čo (ne)bolo dohodnuté, či a aké skutočnosti nastali po konaní (opomenutí konania) niektorej fyzickej alebo právnickej osoby, čo obsahuje určitá listina, čo vypovedal svedok, čo uviedol znalec a pod. Na rozdiel od toho riešenie právnej otázky (quaestio iuris) prebieha v procese právneho posudzovania veci, pri ktorom súd uvažuje o určitej právnej norme, zamýšľa sa nad možnosťou (potrebou) jej aplikácie, skúma jej obsah, zmysel a účel, normu interpretuje a na podklade svojich skutkových zistení (to znamená až po vyriešení skutkových otázok) prijíma právne závery o existencii alebo neexistencii dôvodu pre aplikovanie predmetnej právnej normy na posudzovaný prípad. Ak v dovolaní vymedzená otázka - ktorú má podľa dovolateľa posudzovať vo svojom rozhodnutí dovolací súd - nie je právnou otázkou, ale predstavuje skutkovú otázku, nie je splnená zákonná podmienka prípustnosti dovolania uvedená v ustanovení § 421 ods. 1 CSP a takúto otázku nie je dovolací súd oprávnený vo svojom rozhodnutí riešiť (3Cdo/218/2017, 3Cdo/27/2019, 4Cdo/172/2017, 4Cdo/148/2018, 8Cdo/144/2018).

29. Ustanovenie § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, v ktorej určitá právna otázka (kľúčová pre rozhodnutie vo veci samej) ešte nebola dovolacím súdom riešená a je tu daná potreba, aby dovolací súd, ako najvyššia súdna autorita, túto otázku vyriešil. Základným predpokladom prípustnosti dovolania je, že dovolací súd vo svojej rozhodovacej činnosti doposiaľ neposudzoval právnu otázku nastolenú dovolateľom (t.j. právne posúdenie veci odvolacím súdom, s ktorým dovolateľ nesúhlasí). Posúdenie prípustnosti dovolania pritom závisí od toho, ako dovolateľ sám vysvetlí (konkretizuje a náležite doloží), že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia dovolateľom označenej právnej otázky a že ide o prípad, na ktorý sa vzťahuje toto ustanovenie. Zároveň platí, že právna otázka, ktorú má dovolací súd vo svojom rozhodnutí riešiť, musí byť rozhodujúca pre rozhodnutie vo veci samej. To znamená, že dovolací súd nemôže riešiť hypotetické otázky, ktoré nemajú, resp. v ďalšom konaní nemôžu mať vplyv na meritórne rozhodnutie, ani akademické otázky, ktoré vôbec nesúvisia s rozhodovaným sporom. Prípustnosť dovolania nezakladá ani všeobecná nespokojnosť dovolateľa s rozhodnutím odvolacieho súdu (resp. jeho právnymi závermi).

30. Predmetná „dovolacia“ otázka sa v okolnostiach tohto dovolacieho konania netýkala takého záveru, výlučne na ktorom spočíva dovolaním napadnuté rozhodnutie. Takto dovolateľom nastolená otázka má v danom prípade povahu (len) akademickú, ktorej zodpovedanie dovolacím súdom by nemohlo viesť k zrušeniu alebo zmene dovolaním napadnutého rozhodnutia. Pritom cieľom civilného sporového konania (aj pred dovolacím súdom) je poskytnúť reálnu ochranu právam, nie riešiť teoretické otázky, ktorých výsledok sa nijako nepremietne do právnej sféry procesných strán.

31. Staršia rozhodovacia prax dovolacieho súdu (R 68/1971) pripúšťa, aby dovolací súd svoj skorší záväzný právny názor vyjadrený v predchádzajúcom zrušujúcom uznesení zmenil (a tento názor je naďalej udržateľný predovšetkým s poukazom na ústavnoprávny princíp nezávislosti sudcu, ktorý je vo všeobecnosti viazaný len zákonom).

32. Najvyšší súd ako súd dovolací uviedol, že odvolací súd nebol pri svojom rozhodovaní viazaný právnym názorom iného senátu odvolacieho súdu vysloveným v zrušujúcej časti rozsudku z 21. júla 2020, sp. zn. 5Co/4/2020-369, pretože takáto povinnosť mu zo žiadneho právneho predpisu nevyplyva (uznesenie NS SR sp. zn. 8Cdo/194/2017, I. ÚS 80/2020-11).

33. Dovolací súd preto uzatvára, že žalobcom uvádzaná dovolacia argumentácia nepredstavuje vymedzenie podstatnej právnej otázky tak, ako to predpokladá § 421 ods. 1 písm. b/ CSP v spojení s § 432 ods. 2 CSP.

34. So zreteľom na uvedené dovolací súd dovolanie žalobcu v časti, v ktorej namietal vadu zmätočnosti podľa § 420 písm. f/ CSP odmietol podľa § 447 písm. c/ CSP ako dovolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné, a v časti, v ktorej namietal nesprávne právne posúdenie veci v zmysle § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, odmietol podľa § 447 písm. f/ CSP ako dovolanie, ktoré nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi.

35. Najvyšší súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania o dovolaní neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

36. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.